

BIJLAGE BIJ EINDRESULTAAT 'CONTINUÏTEIT SECTOREN'

TOELICHTING OP DE BELEIDSOPTIES: WAT WAS (IS) ER NODIG OM DE SECTOREN WERKEND TE HOUDEN TEN TIJDE VAN DE COVID-19

Een interdepartementaal team o.l.v. het Programma DG Samenleving en Covid19 heeft ervaringen en ingrepen verzameld die zijn gebruikt om een sector draaiende te houden ten tijde van (partiële) lockdown tijdens de Covid-19 pandemie. Hiervoor is op verzoek van de MCC met name naar de continuïteitsopgaven van sectoren zoals Zorg, Onderwijs, Kinderopvang, Hulpdiensten, Distributiecentra en Openbaar vervoer gekeken, daarnaast zijn ervaringen opgehaald uit enkele vitale sectoren. Ook zijn ervaringen uit 12 EU-landen opgehaald.

De afgelopen driekwart jaar hebben de sectoren veel maatregelen genomen om de continuïteit van hun dienstverlening te borgen. Samenvattend zijn de maatregelen van de sectoren te verdelen in een aantal hoofdthema's te weten: zorgdragen voor voldoende personeel (instroom, aanpassen van functies), het voorkomen van uitval (organisatie van werkzaamheden, bescherming) en het mogelijk maken van het uitoefenen van werk (onthefingen voor lockdowns, voldoende kinderopvang).

Op grond van de ervaringen van de sectoren m.b.t. hun continuïteitsopgaven en de door de sectoren genomen maatregelen is een aantal beleidsopties voor het Rijk (en andere overheden) gedestilleerd die bijdragen aan het waarborgen van de continuïteit in sectoren. Daarnaast is bezien in hoeverre het huidige en in voorbereiding zijn Rijksbeleid, zoals het Corona gerelateerd testbeleid en -vaccinatiebeleid, meer kan worden toegespitst op het borgen van de continuïteit van de sectoren. Dit heeft geresulteerd in enkele aanvullende beleidsopties die nog in de eerste helft van 2021 (dus voordat er in Nederland een voldoende toereikende vaccinatiegraad is gerealiseerd) tot uitvoering moeten komen, met een totaal van 6 beleidsopties. Al deze 6 beleidsopties staan hieronder toegelicht. Daarbij is per beleidsoptie een voorstel opgenomen voor het departement dat eerstverantwoordelijk is voor de uitwerking ervan en de eventuele rol van het programma DG Samenleving & Covid19 hierbij. Inzet hierbij is dat de uitwerking van de beleidsopties zoveel mogelijk binnen al bestaande trajecten worden opgepakt.

Ook is per beleidsoptie een kwalitatieve inschatting opgenomen van de impact ervan op maatschappij, economie en gedrag, draagvlak en/of naleefbaarheid. Ter toelichting zijn voorbeelden opgenomen die er zijn opgehaald. .

De beleidsopties zijn niet uitputtend en gaan niet in op maatwerk situaties in een sector. De aanbevelingen kunnen bijdragen aan de voorbereiding voor mogelijke nieuwe lockdowns tijdens Covid-19 (korte termijn), en richting geven aan flankerend beleid op de lange termijn.

1. VOORKOMEN VAN UITVAL : TESTSTRATEGIE I.R.T. BESCHERMING VAN WERKNEMERS

Toelichting:

Het gebruik van sneltesten kan de uitval van personeel verkorten en draagt daarmee bij aan de continuïteit van alle sectoren. Over de teststrategie heeft het kabinet samenwerkingsafspraken gemaakt met andere partijen. Een aantal sectoren (zoals de politie) heeft al eigen teststraten ingericht. Er is dus al veel mogelijk, maar nog lang niet alle geboden mogelijkheden aan sectoren mbt sneltesten worden benut.

Beleidsoptie:

Geef de vitale sectoren en cruciale beroepen (i.h.b. zorg, onderwijs, kinderopvang, hulpdiensten) bij schaarste voorrang bij het beschikbaar stellen van (asymptomatische) sneltesten, en communiceer helder over de toepassings(on)mogelijkheden van sneltesten.

Maak met deze sectoren afspraken dat zij, indien gewenst, optimaal gebruik maken van de implementatie-faciliteiten die (binnen spoor 2 van de VWS-teststrategie) zijn ontwikkeld voor werkgevers (sneltesten, subsidieregeling arbo artsen, instructies, toolkits, etc).

Overweeg om de besluitvorming over de inzet van sneltesten in sectoren zoals in de zorg, onderwijs, kinderopvang en hulpdiensten (iig politie, ambulancezorg, brandweer en meldkamers), niet bij de werkgevers te laten, maar om hier als kabinet zelf op te sturen, zoals het voorstel van OCW voor 'Inzet sneltesten voor het onderwijs' dat op 8 januari ter besluitvorming voorligt in het MCC. Dit gelet op het belang van deze sectoren voor de continuïteit van alle andere sectoren in de samenleving.

Verantwoordelijkheid uitvoering:

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze beleidsoptie zou moeten worden neergelegd bij de betrokken vakdepartementen (ism de sectoren) iom VWS.

Impactanalyse:

Het verlenen van voorrang aan vitale sectoren en cruciale beroepen bij het beschikbaar stellen van (asymptomatische) sneltesten heeft met name een *hoge positieve maatschappelijke* impact. Testen in MBO en HO is niet alleen gericht op het voorkomen van uitval, maar (op termijn) ook op het mogelijk maken van meer fysiek onderwijs. Doorgang van onderwijs en kinderopvang voorkomt overbelasting in gezinnen, zorgt voor doorgang van veel economische activiteiten, zorgt voor continuering van sociale contacten (van jongeren) en versterkt het *brede institutioneel vertrouwen* in de maatschappij ("sommige zaken gaan gelukkig gewoon door"). De positieve korte termijn impact van deze maatregel op de economie is fors, de impact op de economie op lange termijn is nog onbekend.

Ter illustratie:

Onderwijs en Politie	Personeel in onderwijs, zorg en ambulancevervoer, hebben in de zomer, toen er sprake was van schaarse testcapaciteit, voorrang gekregen bij testen.
Hulpdiensten	In de meldkamers werken medewerkers van verschillende hulpdiensten (en dus van verschillende werkgevers) samen. Een verschillend beleid van de betrokken werkgevers mbt de inzet van sneltesten is hierbij ongewenst. Eenduidige sturing hierop door het kabinet kan dit voorkomen.

2. VOLDOENDE PERSONEEL: SECTOROVERSTIJGENDE SAMENWERKING OP REGIONALE SCHAAL

Beleidsoptie:

Stimuleer als Rijk de samenwerking op regionaal niveau tussen instellingen, bedrijven en sectoren. Maak daarbij gebruik van de reguliere infrastructuur en crisis initiatieven zoals van Werk naar Werk.

Verantwoordelijkheid uitvoering:

De regie hiervoor wordt neergelegd bij het ministerie van SZW in samenwerking met VNG/arbeidsregio's en bij de vakdepartementen die sturen op sectorspecifieke regionale arbeidsmarkttafels.

Impactanalyse:

De impact van deze beleids optie is met name *maatschappelijk en economisch*. Door centrale en regionale coördinatie wordt samenwerking tussen sectoren waar mogelijk gestimuleerd en kan (langdurige) werkloosheid worden voorkomen. Dit kan een positief effect hebben op de *regionale sociaal-economische* situatie. De inzet van personeel over de sectoren heen kan op de langere termijn een stimulans zijn voor bedrijven om in opleiding en werving breder te kijken dan alleen de eigen sector.

Ter illustratie:

Zorg	Op dit moment worden de mogelijkheden verkend om regionale flexibele schillen in te stellen. Hierbij werken medewerkers instellings- en domein overstijgend waar zij het hardst nodig zijn.
Onderwijs	Samenwerking op regionaal niveau gericht op flexibele inzet onderwijs personeel.
MKB	Het Regionaal Werk centrum Amsterdam (Regionaal mobiliteitscentrum) is in juni gestart met het ondersteunen van regionale mkb-bedrijven die vanwege de coronacrisis mensen moeten ontslaan. Het gaat met name om de horeca en zakelijke dienstverlening, terwijl er in andere sectoren zoals de zorg en het onderwijs juist grote behoefte is aan gekwalificeerd personeel. Met name MKB bedrijven blijken HR hulp goed te kunnen gebruiken.

3. A: VOLDOENDE PERSONEEL: KWALITEITSEISEN / BEVOEGDHEDEN E.D. TIJDELIJK TUSSEN HAAKJES (MOGEN) ZETTEN

Beleids optie:

Geef, waar mogelijk, sectoren de ruimte om tijdelijk een alternatief kwaliteitskader te hanteren bij uitval van personeel, om zo alsnog de continuïteit te kunnen waarborgen. Dit kan op korte termijn ruimte scheppen. *(Nota Bene: Dit is niet altijd mogelijk. Er zijn bv cruciale elementen in kwaliteitskaders, zoals voedselveiligheid of in vitale sectoren die onaangetast dienen te blijven.)*

Formuleer ook flankerend beleid of extra maatregelen voor de (midden)lange termijn om hierdoor ontstane "tekorten" zoals in schoolachterstanden te lopen/op te lossen.

Verantwoordelijkheid uitvoering:

Dit wordt neergelegd bij de betreffende vakdepartementen.

Impactanalyse: Zie hieronder bij 3B

Ter illustratie:

Zorg	De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft de mogelijkheden voor het leveren van digitale zorg tot 31 december tijdelijk verruimd en zorgverzekeraars worden gevraagd om mogelijke belemmeringen in contracten met zorgaanbieders in deze periode op te schorten.
Politie:	Terugkerende examens in het kader van bevoegdheden krijgen uitstel. Opleidingen zijn als primair proces aangemerkt en niet als sportfaciliteiten.
Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Door het ontbreken van stageplaatsen inrichten van <u>praktijksimulaties</u> op school (sommige sectoren), het afnemen van praktijkexamens op school (mbo) en het schrappen van centrale praktijkexamens (vmbo). - Wettelijke regeling "ketenbepaling" hindert in onderwijs inzet van invalpersoneel op de school zelf. - M.b.t. flankerend beleid wordt gedacht aan het geven van extra lessen in de zomervakantie om zo de opgelopen onderwijsachterstand weer in te halen.

3B: VOLDOENDE PERSONEEL: EXTRA TOESTROOM TIJDELIJK PERSONEEL DOOR INZET VAN SCHOLING EN LAAGDREMPelige TOEGANG TOT WERK EN CRISISBANEN.

Beleidsoptie:

Geef een extra impuls als Rijk aan extra toestroom van tijdelijk (al dan niet gekwalificeerd) personeel. Bijvoorbeeld via her- instroom, zij-instroom programma's in samenwerking met de sector en de arbeidsmarktregio's.

Ondersteun goed werkende lopende initiatieven en/of bouw ze uit.

Verantwoordelijkheid uitvoering:

Dit wordt neergelegd bij het ministerie van SZW i.s.m. OCW.

Impactanalyse (3A en 3B):

Deze beleidsoptie is met name dienstbaar aan *economische en maatschappelijke* continuïteit op de korte termijn. Het biedt werknemers in getroffen sectoren de mogelijkheid om op een andere plek ingezet te worden en zorgt voor continuïteit van de economie doordat onderwijs en kinderopvang doorgang hebben. Belangrijke onbekende is de vraag wat de instroom van minder gekwalificeerd personeel of het tijdelijk afwijken van kwaliteitseisen voor impact heeft op de leerontwikkeling van de kinderen en daarmee op de maatschappij en de economie op de langere termijn. Vandaar ons pleidooi om te bezien hoe de onbedoelde langere termijn effecten moeten worden opgevangen.

Ter illustratie:

Zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Zorgaanbieders worden ondersteund d.m.v. matchingswebsite extrahandenvoorde zorg.nl bij het werven van tijdelijk extra personeel. - Inzet van studenten geneeskunde op ondersteunende werkzaamheden in ziekenhuizen.
Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Bij uitval docenten (MBO): grotere inzet van experts uit de beroepspraktijk - financiële ondersteuning voor extra hulp in de klas voor po, vo en mbo in regionaal verband (gastlessen, extra ondersteuners, extra toezichthouders of conciërges , extra schoonmakers, etc.)
post en pakketdiensten en de voedsel gerelateerde distributiecentra	Werden geconfronteerd met een sterk toegenomen vraag, waardoor de beschikbaarheid van personeel de beperkende factor werd voor bezorging. Dit is door de voedselgerelateerde distributiecentra opgevangen door personeel van andere (non-food) onderdelen te laten inspringen. De post- en pakketdiensten hebben personeel van andere sectoren aangetrokken om de bezorging zo tijdig mogelijk te laten plaatsvinden.

4. VOORKOMEN VAN UITVAL: QUARANTAINES STRATEGIE**Toelichting:**

Er zijn werknemers, waaronder vaak arbeidsmigranten en seizoenarbeiders in de voedselgerelateerde productie- en distributiecentra, die te maken hebben met slechte woonomstandigheden, bijvoorbeeld doordat zij (noodgedwongen) met veel huisgenoten in een beperkte ruimte moeten wonen. Zij hebben daardoor weinig mogelijkheid tot het houden van afstand of het in afzondering gaan tijdens quarantaine periode. Gezien de hardnekkige problematiek van de woon-, vervoers- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten is een 'Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten' ingesteld, onder andere bedoeld om het hoge aantal coronabesmettingen in deze groep terug te brengen. Het aanjaagteam heeft zijn werk inmiddels heeft afgerond en het kabinet heeft gereageerd op de aanbevelingen van het aanjaagteam. Er is een Samenwerkingsplatform Arbeidsmigranten en Covid19 ingesteld voor het operationaliseren van de overgenomen aanbevelingen.

Beleids optie:

Maak waar nodig en mogelijk afspraken met gemeenten, uitzendbureaus en sectoren (mn vleesverwerkende industrie en seizoenswerk) om naleving van quarantainemaatregelen door arbeidsmigranten en seizoenarbeiders met beperkte woonvoorzieningen verder te verbeteren (en spreiding van corona op het werk zoveel mogelijk te beperken), in samenhang met de afspraken die zijn gemaakt mbt de implementatie van de adviezen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten.

Verantwoordelijkheid uitvoering:

Voorgesteld wordt om de uitvoering van deze beleids optie neer te leggen bij BZK, SZW en LNV in afstemming met het Samenwerkingsplatform Arbeidsmigranten en Covid-19.

Impactanalyse:

Deze beleids optie is met name gericht op continuering van *economische activiteiten* op de korte termijn en het voorkomen van verdere verspreiding van het virus. Het draagt ook bij *maatschappelijke impact en de nalevingsbereidheid* voor de huisgenoten/collega's als de kans op besmetting hiermee afneemt.

Overigens geldt niet alleen voor de groep van arbeidsmigranten, maar voor alle werknemers en hun werkgevers dat de naleving van quarantainemaatregelen een opgave is, mede gezien het verlies aan productiviteit dat hiermee gepaard gaat.

Ter illustratie:

Zeevaart	Personeelsleden in de zeevaart die besmet zijn met corona of als gevolg van corona een quarantaineplicht hebben, kunnen terecht in een speciaal voor hen ingerichte etage van het coronahotel/quarantainehotel in de Rotterdamse haven. Hierdoor wordt voorkomen dat hun collega's op de vaart, met wie zij immers een beperkte werk- en woonruimte delen, worden besmet.
----------	---

5. UITOEFENEN VAN WERKZAAMHEDEN

RANDVOORWAARDEN ZOALS TOEGANG TOT KINDEROPVANG EN ONTHEFFINGEN VAN LOCKDOWN, VERVOER, (PERSOONLIJKE) BESCHERMINGSMIDDELEN

Toelichting:

Diverse gemeenten hebben in de eerste corona-fase vergunningen geweigerd voor werkzaamheden aan de telecommunicatie-infrastructuur, wat juist nu, mede al gevolg van massaal thuiswerken en thuisonderwijs, van essentieel belang is voor de continuïteit en beschikbaarheid van telecommunicatiediensten.

Daarnaast hebben we van diverse sectoren het signaal gekregen dat onduidelijk was of en in hoeverre hun werknemers aanspraak konden maken op kinderopvang.

Beleids optie:

Maak afspraken met het veiligheidsberaad/decentrale overheden welke sectoren voorafgaand aan een (regionale) lockdown ontheffing kunnen krijgen van lockdown-maatregelen en draag zorg voor een soepele implementatie. Werk voorafgaand aan maatregelen die reisbewegingen beperken (zoals avondklok, lockdown) een werkwijze uit met veiligheidsregio's, gemeenten en vitale sectoren en cruciale beroepen, zodat er een eenduidige en soepele implementatie kan plaatsvinden en de continuïteit van vitale en cruciale processen geborgd blijft. Zorg (ook hierover) voor heldere en eenduidige communicatie door overheden en door koepels/sectorraden.

Verantwoordelijkheid uitvoering:

Aangezien de wetgeving op dit punt bevoegdheden heeft neergelegd bij zowel lokale overheden als bij meerdere departementen, zal het programma DG Samenleving & Covid-19 in overleg met alle betrokkenen (incl interbestuurlijke klankbordgroep Covid-19) afspraken maken wie eerstverantwoordelijk wordt voor de uitvoering van deze beleids optie.

Impactanalyse:

Deze beleidsoptie is onder meer gericht op continuering van *economische activiteiten* door de beschikbaarheid van een goede infrastructuur. Daarnaast heeft de beleidsoptie ook een grote *maatschappelijke impact* doordat (met het kunnen blijven uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan bijvoorbeeld de telecommunicatie-infrastructuur) hierdoor het geven van thuisonderwijs en het thuiswerken hiermee mogelijk is en blijft.

Ter illustratie:

Energiesector, Kinderopvang	<ul style="list-style-type: none"> - Medewerkers van essentiële ketenpartners hebben brief gekregen om richting kinderopvang aan te tonen dat ze werken voor vitale processen. - Medewerkers die over de grens wonen hebben - in de periode dat de grenzen dicht waren - middels vignetten Nederland in en uit kunnen reizen.
Telecommunicatiesector	<ul style="list-style-type: none"> - onduidelijkheid of medewerkers een veiligheidsregio of regio's in mogen voor noodzakelijke/tijd kritische werkzaamheden als er voor dat gebied een <i>reisverbod of avondklok</i> van kracht is. - Diverse gemeenten hebben, in de beginfase, <i>vergunningen</i> geweigerd voor werkzaamheden aan de telecommunicatie infrastructuur waar deze juist nu van groot belang zijn voor de continuïteit en beschikbaarheid van de telecommunicatie infrastructuur
Zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Inzet op faciliteren van productie van desinfectans. Onder meer door het zo kort mogelijk maken van de keten, het inkopen van grondstoffen (via o.a. Shell) of door wet- en regelgeving aan te passen. - Ziekenhuizen, experts en overheid hebben hun krachten gebundeld in het Landelijk Consortium Hulpmiddelen om zo samen in te kopen.
Vitale sectoren	<ul style="list-style-type: none"> - Het Rijk heeft ten behoeve van medewerkers werkzaam in essentiële processen binnen de vitale sectoren en cruciale beroepen, buiten de zorg, een noodvoorraad (persoonlijke) beschermingsmiddelen aangelegd waar een beroep op kan worden gedaan wanneer reguliere levering daarvan niet mogelijk blijkt.

6. SECTOROVERSTIJGENDE COMMUNICATIE

Toelichting:

Vitale sectoren en cruciale beroepen hebben behoefte aan één centraal punt binnen de rijksoverheid waar ze informatie kunnen krijgen over corona-gerelateerd beleid hebben. Behalve voor de vitale sectoren is er geen sector overstijgende voorziening om de corona-gerelateerde ervaringen van sectoren te delen en van elkaar te

leren. Daarbij hebben sectoren (ook de vitale!) niet of maar beperkt zicht op de ervaringen in het buitenland, waardoor het wiel meerdere malen wordt uitgevonden.

Beleidsoptie:

Richt binnen de rijksoverheid een centraal punt in waar sectoren naar toe kunnen met vragen, zoals de vitale sectoren nu al hebben bij de NCTV via de Interdepartementale Werkgroep Vitaal.

Zorg voor toegankelijke info over de genomen maatregelen en best practices en via de koepels en sectorraden. En betrek hierbij ook de ervaringen van sectoren in het buitenland.

Verantwoordelijkheid uitvoering:

Gezien de ervaringen van de NCTV met het fungeren als loketfunctie voor de vitale sectoren en de functie van het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie als informatieknooppunt op het gebied van pers- en publiekscommunicatie wordt voorgesteld het dat programmaDG Samenleving&Covid19 i.s.m. de relevante departementen uitwerkt hoe een sectoroverstijgend centrale informatie punt (incl. het toegankelijk maken van opgehaalde corona-gerelateerde ervaringen en best practices in binnen- en buitenland) kan worden vormgegeven.

Impactanalyse:

Deze beleidsoptie kan een bijdrage leveren aan de *beheersing van het virus* (sectoren leren van elkaar hoe verspreiding wordt voorkomen), de *maatschappelijke impact* (sectoren leren van elkaar hoe kwaliteit van dienstverlening of sociale functies kunnen worden behouden) en *economische impact*.

Ter illustratie: opgehaalde binnenlandse ervaringen en best practices

Vitale sectoren:	Cruciale beroepen
Politie	Zorg
Defensie	Kinderopvang
Telecom	Openbaar vervoer
Burgerregistratie	Post- en pakketleveringen
Energiesector	

Algemeen beeld

- Continuïteitsplannen als basis
- Scenario's vooraf voorbereiden
- Contacten nationaal en internationaal

Voor grote organisaties:

- Crisisorganisatie / calamiteitenteam, inrichten in acute situatie; landelijk en regionaal

Tijdens de crisis

<i>Organisatorisch</i>	<i>Praktisch</i>	<i>Ervaringen</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Welke processen zijn écht cruciaal (romporganisatie) en noodzakelijk voor primair proces • Wie is écht nodig op locatie • Aanleg noodvoorraad persoonlijke beschermingsmiddelen • Reserveren testcapaciteit / sneltesten /voorrang 	<ul style="list-style-type: none"> • Inventarisatie beschikbare kleding • Parkeerplaatsen reserveren voor wie moet komen • Toegang (medewerkers / bezoekers) beperken tot noodzakelijke • Shifts voor pauze • Werken in vaste ploegen / koppels 	<ul style="list-style-type: none"> • Regelingen beter op elkaar afstemmen • Van een crisis moet je willen leren • Inspelen op gedrag: hamsteren en daarop inspelen (voorraadbeheer) • Toetsen continuïteitsplannen en blijven verbeteren

• Tools om besmettingen en quarantaine te inventariseren	• Kindernoodopvang	• Intranetsite met specifieke info
--	--------------------	------------------------------------

Ter illustratie: opgehaalde buitenlandse ervaringen en best practices

Bevraagde landen:

België	Denemarken
Duitsland	Frankrijk
Italië	Ierland
Luxemburg	Oostenrijk
Spanje	Zweden
Verenigd Koninkrijk	Zwitserland

Kernmaatregelen buitenland:

Extra toestroom (tijdelijk) (gekwaliceerd) personeel	
Financiële ondersteuning	
Ondersteunende voorzieningen	
Organisatie van werkzaamheden	
Persoonlijke beschermingsmiddelen	
Functies geschikt maken voor laagdrempelige instroom (jobcarving, crisisbanen)	
Kwaliteitseisen / bevoegdheden e.d. tijdelijk tussen haakjes (mogen) zetten.	

<p>Algemeen beeld</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veel vergelijkbare maatregelen in andere landen. • Vaak discussie over prioriteitstelling bepaalde groepen (zowel voor testen als vaccins). Over het algemeen kwetsbaren en werkenden in de zorg bovenaan. Discussie over vitale sectoren en cruciale beroepen. • In control testcapaciteit leidt overal tot discussies over nut en inzet asymptotisch testen om samenleving open te houden. Overal pilots, meestal zorg en onderwijs • In onderwijs en kinderopvang vergelijkbare maatregelen als in Nederland (lestijden, digitaal onderwijs, etc.) • Veel inzet op snelle omscholing in de zorg • Veel steun in de vorm van loonmaatregelen • Veel aandacht voor matchen van nieuwe vraag en (tijdelijk) overaanbod n.a.v. lockdown. Overal stimuleren / vrijmaken gepensioneerden, detachering, werklozen, vrijwilligers. • Opvallend vaak belastingvrijstelling bij grotere inzet en of vrijwillige inzet • Regionaal ingrijpen om landelijke lockdown te voorkomen • Opvallend: opkoopmaatregelen voor bepaalde handelssectoren, <u>verbod</u> collectieve ontslagen, <u>ATV</u>.

- **PBM** lijkt nergens meer echt een issue.